

23 APR 1985

Pagini
din lupta 1877
poporului român
pentru 1878
independență
națională

(Documente și texte
social-politice)

UNIVERSITATEA „LUCIAN BLAGA”
— SIBIU —
INVENTARIAT 1998

Editura politică
București — 1967

Bibl. Instit. de inv. superior Sibiu
INV. Nr. 17. 40019 17

6. APR 1980

Cuprins

<i>Cuvînt înainte</i>	5—6
---------------------------------	-----

I

1821—1876

1 Proclamația lui Tudor Vladimirescu către locuitorii județelor privind rostul mișcării sale și îndatoririle lor (1821, 20 martie)	9
2 Act separat de la Adrianopole relativ la Principatele Moldovei și Valahiei din 14 septembrie 1829	10—11
3 Declarația de principiu a partidului național. București, 1 noiembrie 1838	11—12
4 Prințiipiile noastre pentru reformarea patriei. Brașov, 12/24 mai 1848	12
5 Puncturile națiunii române transilvane votate în adunarea națională de la Blaj în 15—17 mai 1848	13
6 Proclamațiunea revoluțiunii din Țara Românească în numele poporului român (9 iunie, 1848)	13—14
7 Trăiască România liberă ! („Pruncul român“ nr. 1 din 12/24 iunie 1848)	14
8 Către frații noștri din Moldova („Pruncul român“ nr. 1 din 12/24 iunie 1848)	15
9 Cum stau trebile noastre ? („Pruncul român“ nr. 20—21 din 29—30 iunie 1848)	15—16
10 [Adresa Țării Românești către țarul Nicolae I al Rusiei] („Monitorul român“ nr. 3 din 6 iulie 1848)	16
11 Revoluția românilor. Rusia. Regulamentul Organic. („Foaie pentru minte, inimă și literatură“ nr. 28—30 din 12/24 iulie 1848)	16—17
12 [Fragment din cuvîntul lui M. Lherbette cu prilejul dezbaterilor din Adunarea Națională franceză asupra chestiunii Țării Românești] (<i>Journal des Débats</i> din 18 iulie 1848)	17—18

13	Articol („Poporul suveran“ nr. 10 din 21 iulie 1848) .	18
14	[N. Bălcescu] Drepturile românilor către Înalta Poartă. („Poporul suveran“ nr. 15 din 2.6 august 1848) . . .	18—19
15	Dorințele partidei naționale în Moldova (August 1848).	19—21
16	[C. A. Rosetti către Ion Ghica la Constantinopol] (1849, aprilie 20, Passy)	21
17	[N. Bălcescu] Mersul revoluției în istoria românilor [1850]	22
18	Scopul nostru (Articol-program) („Junimea română“, Paris, nr. 1, mai 1851)	23
19	[N. Bălcescu] Istoria românilor sub Mihai-vodă Vitea- zul [1852]	23—24
20	Tratatul încheiat la Paris la 18/30 martie 1856 . .	24—26
21	V. Boerescu. România dupe tractatul de Paris din 30 martie 1856	26
22	Convenția pentru organizarea definitivă a Principa- telor Române, semnată la Paris la 7/19 august 1858 .	27—28
23	[C. Bolliac] Articol („Românul“ nr. 13 din 31 ianuarie/ 12 februarie 1859)	28—29
24	[D. G. Negulici] Garda națională și românii („Româ- nul“ nr. 190 din 9 iulie 1861)	29
25	[G. Garibaldi] Popoarele din Europa orientală (Bres- cia, 25 mai 1862) („Românul“ nr. 196 din 15 iulie 1862).	30
26	[Ministerul de Război către căpitanul Gh. I. Anghe- lescu] (București, 2/14 decembrie 1862)	30—31
27	[Fragment din discursul colonelului Culoğlu, ținut după trecerea armelor pe malul drept al Dunării] (Raduio- vaș, 19 decembrie 1862)	31—32
28	[Cuvîntare ținută în fața ostașilor de domnitorul Ale- xandru Ioan Cuza cu prilejul înmînării drapelului tricolore oștirii] (1 septembrie 1863)	32—33
29	Proclamația mării-sale Domnului românilor (Bucu- rești, 2 iulie 1864)	33—34
30	[Aprecieri a revoluționarului bulgar Gh. Sava Ra- covski despre aportul României în sprijinirea poporu- lui bulgar] („Viața românească“ nr. 7, 1937“) . . .	34
31	V. Boerescu. Memoriu asupra jurisdicțiunei consu- lare în Principatele Unite Române (București, apri- lie 1865)	35
32	[Fragment din adresa generalului N. P. Ignatiev, am- basadorul Rusiei la Constantinopol, către Naiden Ghe-	

- rov, viceconsulul Rusiei la Filipopoli (Plovdiv)] (13 decembrie 1865) 36
- 33 Articol reprodus de „Românul” din 8 septembrie 1867 după ziarul sîrbesc „Svetovid” 36
- 34 Tratatul de alianță româno-sîrb (20 ianuarie 1868) 37—38
- 35 [Sublima Poartă către domnitorul României] (10 septembrie 1868) 38
- 36 [R. Manuel de Labra] (Articol reprodus de „Românul” din 11 septembrie 1868 după ziarul spaniol „El Universal” din 14 august 1868) 38—39
- 37 [Apelul comitetului din București pentru subscripție în vederea cumpărării de arme] (Septembrie 1868) 39
- 38 Apel către cetățeni („Românul” din 12 octombrie 1868). 39—40
- 39 Principiul naționalităților și Principatele Dunărene. (Reprodus de „Românul” din 10 noiembrie 1868 după „L’International”) 40—41
- 40 [Scrisoarea prințului Ipsilanti adresată domnitorului Carol în legătură cu încheierea unei alianțe între cele două state; Proiectul de antantă] (10/22 mai 1869). 41—42
- 41 [A. Cantacuzino, agentul diplomatic al României la Belgrad către Ministerul de Externe București] (Belgrad, 3 iulie 1875) 42—44
- 42 [Generalul I. Ghica, agentul diplomatic la Poartă, către Ministerul de Externe] (Constantinopol, 31 iulie 1875) 44—46
- 43 [Notă circulară a Ministerului de Externe către agenții diplomati ai României] (București, 4 ianuarie 1876) 46—49
- 44 [Agentul diplomatic român la Viena, G. Costaforu, către Ministerul de Externe] (Viena, 23 ianuarie 1876). 50
- 45 [Legea pentru deschiderea unui credit de 4 000 000 de lei pe seama Ministerului de Război] (București, 5 februarie 1876) 51
- 46 [Ministrul de externe, M. Kogălniceanu, către agentul diplomatic român la Constantinopol] (București, 14 mai 1876) 51—52
- 47 [Căpitanul porfului Severin către Ministerul de Externe] ([Turnu-Severin] 18 mai 1876) 52—53
- 48 [Telegramă a Ministerului de Externe către agentul diplomatic al României la Belgrad] (București, 14 iunie 1876) 53—54
- 49 [Notă circulară a Ministerului de Externe către agenții diplomati români în străinătate în legătură cu

- memoriul de revendicări adresat Turciei de către România] (*București, 16 iunie 1876*) 54—57
- 50 [Fragment din apelul revoluționarilor bulgari către poporul român] (*Iunie 1876*) 57
- 51 [Ministerul de Externe către agentul diplomatic al României la Constantinopol] (*București, 6 [18] iulie 1876*) 58
- 52 [Telegramă a prefectului județului Dolj către Ministerul de Interne] (*Craiova 1876, iulie 7*) 59
- 53 [Telegramă a agentului diplomatic al României la Constantinopol către Ministerul de Externe] (*Pera, 12 iulie 1876*) 59—60
- 54 [Notă circulară a Ministerului de Externe către agenții diplomatici din străinătate] (*București, 20 iulie 1876*) 60—63
- 55 [Telegramă a șefului poliției din T.-Severin către Ministerul de Interne] (*T. Severin, 1876, iulie 28*) 63
- 56 [Adresa Ministerului de Externe către agentul diplomatic al Rusiei la București] (*București, 7 august 1876*) 64
- 57 [Proces-verbal al Consiliului de Miniștri privind concentrarea rezerviștilor] (*București, 24 septembrie 1876*) 64—65
- 58 [Telegramă a Ministerului de Externe către agenții diplomatici din străinătate] (*București, 25 septembrie 1876*) 65
- 59 [Generalul N. P. Ignatiev către I. C. Brătianu] (*Pera, 5/17 noiembrie 1876*) 65—66
- 60 [Telegramă a agentului diplomatic român la Constantinopol către Ministerul de Externe] (*Pera, 7 decembrie 1876*) 66—67
- 61 [Ministerul de Externe către agentul diplomatic român la Constantinopol] (*București, 22 decembrie 1876*) 67—68
- 62 [Extras din comunicarea șefului Marelui Stat-Major al armatei ruse către comandantul Corpului XI] (*Chișinău, 23 decembrie 1876*) 68—69
- 63 [A. Degré, agent diplomatic la Berlin, către Ministerul de Externe] (*Berlin, 24 decembrie 1876*) 69
- 64 [Telegramă a agentului diplomatic la Constantinopol către Ministerul de Externe] (*Pera, 25 decembrie 1876*) 69
- 65 [Marele duce Nicolae raportează țarului necesitatea ca România să sprijine activ trecerea trupelor ruse spre Balcani] (*Chișinău, 26 decembrie 1876*) 70—71

II

1877—1878

- 66 D-ale zilei („*Românul*“ din 8 ianuarie 1877) 75
- 67 [Telegramă confidențială a prefectului județului Dolj către Ministerul de Interne] (*Craiova*, 2 februarie 1877). 75—76
- 68 [Comandantul Diviziei I către colonelul Cerchez] (*[Craiova]* 10 martie 1877) 76—77
- 69 [Fragment din cuvîntarea rostită de C. A. Rosetti în consiliul de coroană din 1/13 aprilie 1877] 77
- 70 [Telegramă a Ministerului de Externe către agentul diplomatic al României la Constantinopol] (*București*, 2 aprilie 1877) 77—78
- 71 [Convenția ruso-română semnată la 4 aprilie 1877] (*București*, 4 aprilie 1877) 78—80
- 72 Se va localiza sau nu războiul? („*Românul*“ din 8 aprilie 1877) 80—82
- 73 [Agentul României la Viena către Ministerul de Externe] (*Viena*, 9 aprilie 1877) 82
- 74 [Raportul generalului-maior N. G. Stoletov, comandantul voluntarilor bulgari, către șeful statului-major al armatei dunărene] (10 aprilie 1877) 83
- 75 [Proclamația marelui duce Nicolae către poporul român] (*Chișinău*, 12 aprilie 1877) 83—84
- 76 [Telegrama marelui-vizir al Imperiului otoman către domnitorul României] (*Constantinopol*, 13 aprilie 1877). 84
- 77 Articol („*Gazeta Transilvaniei*“ nr. 28 din 14/26 aprilie 1877) 85
- 78 [Marele-duce Nicolae către Carol, domnitorul României] (*[Chișinău]*, 14 aprilie 1877) 85—86
- 79 Delegația studenților români din Paris („*Românul*“ din 16 aprilie 1877) 86—87
- 80 [Circulară a primului ministru către prefecți] (*București*, 17 aprilie 1877) 87
- 81 [Circulară a primului ministru către prefecți] (20 aprilie 1877) 87—88
- 82 [Prefectul județului Brăila către Ministerul de Interne] (*Brăila*, 21 aprilie 1877) 88
- 83 [Poliția orașului Focșani către prefectul local] (22 aprilie 1877) 88—89

84	[Comandantul Corpului II armată către comandantul Diviziei III] (<i>Jilava, 25 aprilie 1877</i>)	89—90
85	[Telegramă a Ministerului de Externe către agenții diplomatice români de la Viena, Paris și Roma] (<i>București, 26 aprilie 1877</i>)	90—91
86	[Divizia I către Corpul I armată] (<i>Calafat, 27 aprilie 1877</i>)	91—93
87	Editorial („ <i>Românul</i> “ din 27 aprilie 1877)	93—95
88	[Telegramă a agentului diplomatic al Austro-Ungariei la București către contele Andrassy] (<i>București, 28 aprilie 1877</i>)	95—96
89	[Raportul comandantului detașamentului de la Oltenița către comandantul Corpului II armată] (<i>[Oltenița] 28 aprilie 1877</i>)	96
90	Editorial („ <i>Telegraful</i> “ nr. 1514 din 28 aprilie 1877)	97—98
91	Editorial („ <i>Românul</i> “ din 29 aprilie 1877)	98
92	[Raportul generalului-maior N. G. Stoletov către șeful statului-major al armatei] (<i>Ploiești, 30 aprilie 1877</i>)	99
93	[Întâlnirea țarului Alexandru al II-lea cu domnitorul Carol al României] (<i>2 mai 1877</i>)	99—100
94	[Nicolae Codreanu către doctorul C. I. Istrati] (<i>Puești, 2 mai 1877</i>)	100
95	[Chestiunea Orientului și atitudinea României] („ <i>Românul</i> “ din 4 mai 1877)	100—101
96	Rezbelul („ <i>Gazeta Transilvaniei</i> “ nr. 34 din 4/16 mai 1877)	101—102
97	Articol („ <i>Telegraful</i> “ nr. 1522 din 8 mai 1877)	102—104
98	Apelul Asociației magistraturii din România mică („ <i>Românul</i> “ din 8 mai 1877)	104—105
99	G. Barițiu. Epistolă respectuoasă către femeile noastre.	105—107
100	[Ședința din 9 mai 1877 a Adunării Deputaților care a proclamat România stat independent]	107—109
101	[Moțiunea Adunării Deputaților volată la 9 mai 1877].	110
102	[Moțiunea adoptată de Senat în ședința din 9 mai 1877 privind proclamarea independenței României] (<i>București, 9 mai 1877</i>)	110
103	[Agentul diplomatic al României la Petersburg către Ministerul de Externe] (<i>Petersburg, 10 mai 1877</i>)	111

- 104 Editorial („*Telegraful*“ nr. 1523 din 10 mai 1877) . . . 111—114
- 105 [Hotărîrea din 11 mai 1877 a Adunării Deputaţilor de a şterge tributul către Poartă din bugetul general al statului] (*Bucureşti, 11 mai 1877*) 114—115
- 106 [Ministerul de Război către Ministerul de Externe] (*Bucureşti, 12 mai 1877*) 115—116
- 107 [Prefectul judeţului Teleorman către Ministerul de Interne] (*Turnu-Măgurele, 12 mai 1877*) 116
- 108 [Telegramă a agentului diplomatic al României la Viena către Ministerul de Externe] (*Viena, 13 mai 1877*). 117
- 109 [Telegramă a agentului diplomatic al României la Paris către Ministerul de Externe] (*Paris, 13 mai 1877*). 117—118
- 110 [Prefectul judeţului Buzău către Ministerul de Interne] (*Buzău, 13 mai 1877*) 118—119
- 111 România pe cîmpul de război („*Românul*“ din 13 mai 1877) 119—120
- 112 [Ambasadorul austriac la Roma către contele Andrassy] (*Roma, 14 mai 1877*) 120
- 113 [Apelul Comitetului românilor din Braşov pentru ajutorarea răniţilor] („*Gazeta Transilvaniei*“ nr. 37 din 15/27 mai 1877) 120—124
- 114 [Învăţătorii T. Corneliu şi M. Solescu din Vrancea (Putna) oferă o parte din salariile lor lunare pe toată durata războiului pentru ajutorarea armatei] (*15 mai 1877*) 124—125
- 115 [Învăţătorul C. C. Petrov din comuna Brusturoasa, judeţul Bacău, oferă pentru armată salariul său pe luna iunie] (*Brusturoasa, 15 mai 1877*) 125—126
- 116 Societatea femeilor române din Sibiu („*Românul*“ din 15 mai 1877) 126—127
- 117 Apel către români („*Românul*“ din 15 mai 1877) . . . 127—128
- 118 Telegramă (*Viena, [16] 28 mai 1877*) 128
- 119 [Societatea „Economia“ donează pentru armată 1800 de lei din fonduri de rezervă] (*Rîmnicu-Sărat, 18 mai 1877*) 128—129
- 120 Doamnele române şi războiul („*Familia*“ din 18/6 mai 1877) 129—130
- 121 G. Garibaldi. Războiul („*Familia*“, 1877) 130
- 122 Telegramă (*Sibiu, [19] 31 mai 1877*) 130

- 123 [G. Cesar, intendent al Imprimeriei statului, oferă cîte
20 de lei pe lună din salariu pentru armată pînă la
încheierea păcii] (*București*, 20 mai 1877) 131
- 124 Teatrul războiului (20 mai 1877) 131—132
- 125 [Prefectul județului Muscel către Ministerul de In-
terne] (*Cimpulung*, 26 mai 1877) 132—133
- 126 [Corpul II armată către Divizia IV] (*Caracal*, 27 mai
1877) 133
- 127 Comitetul femeilor române din Sibiu („*Românul*“ din
27 mai 1877) 133—135
- 128 [Telegramă a prefectului județului Vilcea către Mi-
nisterul de Interne] (*Rîmnicu-Vilcea*, 28 mai 1877) . 135—136
- 129 [Ministerul de Externe către agenții diplomatici stră-
ini în România] (*București*, 30 mai 1877) 136—138
- 130 [Telegramă a agentului diplomatic al României la
Berlin către Ministerul de Externe] (*Berlin*, 30 mai
1877) 138
- 131 [Agenția diplomatică română din Roma către Minis-
terul de Externe] (*Roma*, 30 mai 1877) 139—142
- 132 [Agentul diplomatic la Viena către Ministerul de Ex-
terne] (*Viena*, 31 mai 1877) 142—145
- 133 [Un ofițer francez cere guvernului român permislu-
nea de a lupta în armata română contra Turciei]
(*București*, [mai] 1877) 145
- 134 Articol („*Gazeta Transilvaniei*“ nr. 42 din 2/14 iunie
1877) 146—147
- 135 La dizolvarea Comitetului doamnelor române de aici
(*Sibiu* [31 mai] 12 iunie 1877) 147—148
- 136 [Generalul Cernat, ministru de război, către Ministe-
rul de Interne] (*București*, 6 iunie 1877) 148—149
- 137 [Ministerul de Externe către Ministerul de Război]
(*București*, 7 iunie 1877) 149
- 138 [M. Kogălniceanu către agentul diplomatic al Româ-
niei la Viena] (*București*, 13 iunie 1877) 149—152
- 139 [Căpitanul Moise Grozea, român transilvănean, către
Aurel Mureșeanu] (*Luni*, 13 iunie 1877) 152—153
- 140 [Mesajul domnesc cu ocazia închiderii sesiunii extra-
ordinare a Senatului la 15 iunie 1877] (*București*, 15
iunie 1877) 153—154

- 141 Apel la români! („Telegraful român“ nr. 47 din 16/28 iunie 1877) 155—156
- 142 Rezel (București, 10 iunie 1877) („Gazeta Transilvaniei“ nr. 46 din 16/28 iunie 1877) 156—157
- 143 Articol („Telegraful român“ nr. 48 din 19 iunie/1 iulie 1877) 158
- 144 [Aristia Stoicescu, institutoare din Craiova, oferă pentru armată o pătrime din salariul său pînă la terminarea războiului] (Craiova, 17 iunie 1877) 159
- 145 [Generalul Nepokoicițki, șeful statului-major al armatei operative ruse, comunică lui Al. Plagino, comisarul general român, numărul de care de transport necesare armatei ruse] (Ploiești, 20 iunie 1877) 160
- 146 [Învățătorul I. Tomescu din Cetate oferă pentru armată salariul său pe luna martie] (Cetate, 20 iunie 1877) 160—161
- 147 [Agentul diplomatic al României la Viena către Ministerul de Externe] (Viena, 21 iunie 1877) 161—162
- 148 Editorial („Telegraful“ nr. 1559 din 22 iunie 1877) . 162—164
- 149 [Procesul-verbal al ședinței a IV-a a Comitetului doamnelor din Tecuci pentru ajutorul ostașilor răniți] (Tecuci) 26 iunie 1877) 164—165
- 150 Corespondența particulară a „Românului“ (Brașov, 26 iunie 1877) 165—167
- 151 [Telegramă a generalului Gh. Manu, comandantul Diviziei IV, către Marele Cartier General] (Turnu-Măgurele [3 iulie 1877]) 168—169
- 152 [Telegramă a Ministerului Afacerilor Străine către prințul domnitor] (Poiana, 6/18 iulie 1877) 169—170
- 153 [Colonelul Gh. Slăniceanu către primul ministru] (Poiana, 7/19 iulie 1877) 170—171
- 154 [Telegramă a Ministerului Afacerilor Străine către prințul domnitor] (Poiana, 13/25 iulie 1877) 171
- 155 [Telegramă a Ministerului Afacerilor Străine către agenții diplomați români la Paris, Viena, Berlin, Roma] (13/25 iulie 1877) 171—172
- 156 Iosif Mitropolitul Moldovei, către toți protoieriei (Iași, 14 iulie 1877) 172—173
- 157 [Ministerul de Interne către Prefectura județului Putna] (București, 14 iulie 1877) 173—174

- 158 [Telegramă a generalului Gh. Manu către domnitorul României și președintele guvernului] (16 iulie 1877). 174—175
- 159 [Telegramă cifrată a marelui duce Nicolae către domnitorul Carol] (Tirnovu, marți 19/31 iulie 1877) . . . 175
- 160 [Agentul diplomatic al Rusiei către M. Kogălniceanu] (București, 20 iulie 1877) 175—176
- 161 [Din corespondența maiorului Giurescu] (Calafat, 1877, iulie 21) 176
- 162 [Donații pentru armată ale muncitorilor de la fabrica de timbre] („Românul“ din 27 iulie 1877) 177
- 163 [Ministerul de Război către Ministerul de Externe] (București, 28 iulie 1877) 177—178
- 164 Maria Rosetti. Armata înaintază („Românul“ din 4 august 1877) 178—179
- 165 [Comitetul doamnelor din Botoșani către Comitetul doamnelor din Iași] (Botoșani, 11 august 1877) . . . 179—180
- 166 [Colonelul E. Arion, comandantul artileriei și geniu-lui de rezervă, către maiorul Gheorghiu, comandantul Batalionului de geniu] (Corabia, 12 august 1877) . . . 180—181
- 166a [Apelul Comitetului pe țară al Crucii Roșii către toți românii pentru a contribui la ajutorarea armatei prin participarea la subscripția lansată în acest scop] (București, 19 august 1877) 181—183
- 167 [Telegramă cifrată a marelui duce Nicolae către Carol, domnitorul României] (Görni-Studen, vineri 19/31 august 1877) 183—184
- 168 [Înalt ordin de zi nr. 49 către armată cu prilejul trecerii Dunării] (Corabia, 20 august 1877) 184—185
- 169 [Ministrul de externe către agentul diplomatic român la Viena] (București, 25 august 1877) 185—186
- 170 [Artiștii C. G. Robescu și D. M. Serrea către Comitetul doamnelor din Tecuci] (Tecuci, 27 august 1877) . . . 186
- 171 [General Al. Cernat către I. C. Brătianu. Marele Cartier General] (28 august [1877], ora 7 dim.) 187
- 172 [Generalul Al. Cernat către I. C. Brătianu] (Verbița, 28 august [1877] 12 ore noaptea) 187—188
- 173 [Ordinul de luptă pentru trupele armatei de vest] (Porădim, 29 august 1877) 189—190
- 174 [Generalul Cernat, comandantul Armatei, face cunoscut planul atacului de la 30 august asupra redutei Grivița] (Verbița, 29 august 1877) 190—193

- 175 [Pierderile Diviziei a III-a la asaltul de la 30 august 1877 asupra redutei Grivița] 193
- 176 [Colonelul francez L. Gaillard către I. C. Brătianu] (*In fața Plevnei, la 31 august 1877*) 194
- 177 [Generalul Cernat către I. C. Brătianu] (*31 august 1877, ora 3*) 194—195
- 178 [Lt.-colonelul Poenaru, comandantul Regimentului 8 linie, către colonelul Ipătescu cu privire la asaltul Griviței din 30 august 1877] (*In fața Plevnei 1 septembrie 1877*) 195—199
- 179 [Colonelul Ipătescu, comandantul Brigăzii I din Divizia a III-a, către comandantul Diviziei a III-a] (*Din fața Plevnei 1 septembrie 1877*) 199—202
- 180 [Prefectul județului Covurlui, Rășcanu, către ministrul de externe] (*Galăț, 1 septembrie 1877*) 203
- 181 [Un grup de profesori din București către Ministerul Instrucțiunii Publice] (*București 2 septembrie 1877*) 203
- 182 [Generalul Al. Cernat către I. C. Brătianu] (*Cîmpia Plevna, 3/15 septembrie 1877*) 204
- 183 [Colonelul Al. Anghelescu, comandantul Diviziei IV, anunță trupelor numele ostașilor decorați cu „Virtutea militară” pentru bravura arătată în lupta de la 27 august 1877] (*In fața Plevnei 3 septembrie 1877*) 205
- 184 [Comandantul Armatei de operații propune înaintarea lui Al. Candiano Popescu la gradul de locotenent-colonel] (*Verbița, 3 septembrie 1877*) 206
- 185 Buletin de la teatrul rezbelului (*București 3 septembrie 1877*) 206—207
- 186 [Marele duce Nicolae către Al. D. Gorceakov] (*Gorni-Studen, 5 septembrie 1877*) 207
- 187 [Fred. Debains, agent diplomatic al Franței la București, către ministrul de externe, despre sosirea în România a unor chirurgi francezi] (*București, 5 septembrie 1877*) 207—208
- 188 [Înalt ordin de zi către Armata Română] (*Poradim, 5 septembrie 1877*) 209
- 189 [Țarul Alexandru al II-lea către domnitorul Carol] (*Gorni-Studen, 5/17 septembrie 1877*) 209—210
- 190 [Prefectul județului Dîmbovița către Ministerul de Interne] (*Tirgoviște, 6 septembrie 1877*) 210

- 191 [Generalul Cernat către I. C. Brătianu] (*Verbița, 7 septembrie 1877*) 211
- 192 De la Epitropia Spitalului „Sf. Spiridon“ (*Iași, 7 septembrie 1877*) 211—212
- 193 [Ministrul de Război către comandantul Armatei de operații] (*Turnu-Măgurele, 7 septembrie 1877*) . . . 212—213
- 194 Rezelul (Brașov, 19 septembrie) („*Gazeta Transilvaniei*“ nr. 70 din 8/20 septembrie 1877) 213—214
- 195 [Buletinul operațiunilor militare asupra luptelor din 5 septembrie 1877] (*Poradim, 8 septembrie 1877*) . . . 214
- 196 Ordin de zi nr. 60 (*Verbița, 8 septembrie 1877*) . . . 214—215
- 197 [Prefectul județului Muscel către Ministerul de Interne] (*Cimpulung-Muscel, 9 septembrie 1877*) . . . 215—216
- 198 Ordin de zi nr. 65 (*Verbița, 10 septembrie 1877*) . . . 216
- 199 [Ofrandele unor muncitori din București] („*Românul*“ din 13 septembrie 1877) 217
- 200 [Prefectul județului Ilfov către Ministerul de Interne] (*București, 13 septembrie 1877*) 217—218
- 201 [Elena Scraba din comuna Epureni, județul Tutova, către vicepreședinta Comitetului doamnelor din Iași] (*Bîrlad, 15 septembrie 1877*) 218—219
- 202 Editorial („*Românul*“ din 16 septembrie 1877) . . . 219—220
- 203 Căpitanul Nicolae Valter Mărăcineanu („*Războiul*“ nr. 55 din 16 septembrie 1877) 220—221
- 204 [Extrase din presa engleză] 221—222
- 205 [C. G. Robescu către Elena Plitos, președinta Comitetului pentru ajutorul ostașilor români răniți din Tecuci] (*[Tecuci] 20 septembrie 1877*) 222—223
- 206 [Ministerul de Interne către Ministerul de Război] (*București, 20 septembrie 1877*) 223
- 207 [Comandantul Brigăzii de călărași din Divizia III către comandantul Diviziei III] (*Dolni-Etropol, 20 septembrie 1877*) 223—225
- 208 [Ministerul de Interne către prefectul de Putna] (*București, 20 septembrie 1877*) 225—226
- 209 Maiorul George Șonțu („*Războiul*“ nr. 60 din 21 septembrie 1877) 226—227
- 210 [Ministerul de Externe către directorul vămilor] (*București, 23 septembrie 1877*) 227

- 211 [Prefectul județului Dîmbovița către Ministerul de Interne] (*Tîrgoviște, 26 septembrie 1877*) 227—228
- 212 [Generalul Cernat către primul ministru] (*Tabăra Verbița, 27 septembrie 1877*) 228—229
- 213 [Editorial „Românul“ din 28 septembrie 1877] (*București, 27 răpciune/9 brumărel*) 230—232
- 214 [Dr. Carol Davilla către intendentul Corănescu] (*Verbița, 28 septembrie 1877*) 232—233
- 215 Un nou apel în formă de epistolă („*Telegraful român*“ nr. 77 din 29 septembrie/11 octombrie 1877) 233—234
- 216 [Subprefectul plășii Glavacioc către Comisarul român pe lângă armata rusă din Vlașca] (*[Poeni] 29 septembrie 1877*) 234—235
- 217 Tablou de trupele ce au luat parte la atacurile din zilele de 30 august și 6 septembrie (*[Verbița] 1 octombrie 1877*) 235—236
- 218 [Extras din „The Daily Telegraph“] 236—237
- 219 [Maiorul Crătunescu din Regimentul 4 artilerie către comandantul artileriei Diviziei IV] (*7 octombrie 1877*) 237—238
- 220 [Prefectura județului Ilfov către Ministerul de Interne] (*București, 8 octombrie 1877*) 239
- 221 [Locuitorii comunei Ghighen mulțumesc locotenentului Gh. Stîrcea și ostașilor din Regimentul 8 călărași pentru că le-a scăpat viața și averea de incursiunile cerchezilor] (*Ghighen, 10 octombrie 1877*) 239—240
- 222 [Prefectura județului Muscel către Ministerul de Interne] (*Cîmpulung, 10 octombrie 1877*) 241
- 223 Articol („*Gazeta Transilvaniei*“ nr. 80 din 13/25 octombrie 1877) 241—242
- 224 [Colonelul Arion către comandantul Brigăzii de cavalerie din Divizia III în legătură cu protejarea populației bulgare de incursiunile bașbuzucilor] (*Bivuaș Mahaleta, 14 octombrie 1877*) 242—244
- 225 [Circulară a ministrului de interne către prefecți] (*Gara Stolnici, 14 octombrie 1877*) 244—245
- 226 [Comandantul Brigăzii a II-a către comandantul Diviziei III] (*[În fața Plevnei] 17 octombrie 1877*) 245—246
- 227 [G. Mîrzescu, comisar special la București, către N. Rosetti-Bălănescu, comisar special la Iași] (*București, 20 octombrie 1877*) 247

- 228 [Directorul gimnaziului „Mihai Bravul“ din București, C. S. Stoicescu, către Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice] (*București, 21 octombrie 1877*) . . . 247—248
- 229 [Jurnal pentru deschiderea unui credit pe seama Ministerului de Război] (*Poradim, 25 octombrie 1877*) . 248—249
- 230 [Jurnal pentru deschiderea unui credit de 1 000 000 lei pe seama Ministerului de Război] (*„Monitorul oficial“ nr. 249 din 5 noiembrie 1877*) 249—250
- 231 Sublocotenent Horcea Vasile (*„Războiul“ nr. 96 din 27 octombrie 1877*) 250—251
- 232 [Directorul gimnaziului din Bacău către Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice] (*[Bacău] 27 octombrie 1877*) 251—252
- 233 Ordin de zi nr. 127 (*[Verbița] 1 noiembrie 1877*) . . . 252
- 234 [Fragment din ordinul de zi nr. 44 din 3/5 noiembrie 1877 adresat de generalul Gurko trupelor rusoromâne de sub comanda sa] 253
- 235 Articol (*„Gazeta Transilvaniei“ nr. 86 din 3/15 noiembrie 1877*) 253—254
- 236 [Subprefectura plășei Zăbrăuți către prefectură] (*3 noiembrie 1877*) 254
- 237 [Ultima scrisoare a maiorului Giurescu] (*Ghighen, în Bulgaria, 1877, noiembrie 4*) 255
- 238 [Ordin al domnitorului României, comandant al Corpului de armate de Occident] (*Verbița, 9 noiembrie 1877*) 255—257
- 239 [Raport al generalului Lupu] (*Bechet, 9 noiembrie 1877*) 257
- 240 [Telegramă a generalului Lupu prin care anunță ocuparea Rahovei] (*Bechet, 9 noiembrie 1877*) . . . 257
- 241 [Colonelul Holban către comandantul Diviziei] (*[Calafat] 9 noiembrie 1877*) 258
- 242 Comandantului trupelor de încercuire de pe malul stîng al Vidului 258—259
- 243 [Ordin de zi al colonelului Gh. Slăniceanu privind luarea Rahovei] (*10 noiembrie 1877*) 259—260
- 244 [Colonelul Veriovin către primarul orașului Brăila] (*14 noiembrie 1877*) 260
- 245 Articol (*„Dorobanțul“ nr. 1 din 15 noiembrie 1877*) . 260—261

- 246 Lupta de la Rahova („Românul“ din 16 noiembrie 1877) 261—262
- 247 [Copie după adresa maiorului rus Fankern către comisarul special român din Galați] (16 noiembrie 1877) 262—263
- 248 [Jurnal al operațiilor militare] (Verbița, 16 noiembrie 1877) 263—264
- 249 [Fragment dintr-o scrisoare a marelui duce Nicolae către domnitorul României cu ocazia victoriei de la Rahova] (18/30 noiembrie 1877) 264
- 250 Ordin de zi nr. 30 (Poradim, 22 noiembrie 1877) 264—265
- 251 [Generalul Cernat către comandanții de divizii] (Verbița, 23 noiembrie 1877) 265—268
- 252 [Correspondență în care este reprodus ordinul de zi al generalului-maior Meyendorff] (Rahova, 26 noiembrie 1877) 268—269
- 253 [Vasile Alecsandri către Maria Roznovanu, președinta Comitetului doamnelor din Iași] (Mircești, 26 noiembrie 1877) 269
- 254 [Comandantul Regimentului 6 infanterie către comandantul Diviziei II] (Plevna, 28 noiembrie 1877) 270—272
- 255 [Ministrul de interne către prefectul județului Romanai] (București, 28 noiembrie 1877) 272
- 256 Luarea Plevnei 273—275
- 257 [Agentul diplomatic al României la Paris către Ministerul de Externe] (Paris, 30 noiembrie 1877) 275
- 258 [Marele duce Nicolae către generalul F. F. Radețki] (Noiembrie 1877) 276
- 259 [Colonelul Gh. Anghelescu, comandantul Diviziei a III-a, către generalul Cernat privind operațiunile din 28 noiembrie] (Verbița, 1 decembrie 1877) 276—278
- 260 [Ministerul de Externe al Serbiei face cunoscut agentului diplomatic de la București intrarea Serbiei în război] (Belgrad, 2 decembrie 1877) 279—280
- 261 Ordin de zi nr. 172 (Plevna, 2 decembrie 1877) 280—281
- 262 Alteței sale principelui Nicolae de Muntenegru (Poradim, sîmbătă 3/15 decembrie 1877) 281
- 263 Ultima scrisoare a locotenentului Grigore Gheorghievici în ajunul asaltului Plevnei din 30 august 1877 (1877, august 29, luni. Tabăra de pe lângă cîmpul de bătaie de la Plevna) 281—282

- 264 [Prințul Milan cu ocazia intrării Serbiei în război]
(2 decembrie 1877) 282
- 265 [Marele duce Nicolae către domnitorul României]
(Bogot, 12/24 decembrie 1877) 282—283
- 266 Maiorul Giurescu Dimitrie. Mort în bătaia de la
Rahova („Dorobanțul“ nr. 30 din 14 decembrie 1877) 283—284
- 267 [Principele Milan al Serbiei către domnitorul Carol]
(Alexinaț, 15 decembrie 1877) 284—285
- 268 [Ministrul de externe către agentul diplomatic al
României la Belgrad] (București, 16 decembrie 1877) 285
- 269 [Secretarul girant al agenției diplomatice din Roma,
Obedenaru, către Ministerul de Externe] (Roma, 25 de-
cembrie 1877) 285—286
- 270 Articol („Românul“ din 1 ianuarie 1878) 286—288
- 271 [Ministerul de Externe către agentul diplomatic al
României la Petersburg, generalul I. Ghica] (București,
9 ianuarie 1878) 289
- 272 [Colonelul E. Arion, trimisul special pe lângă marele
duce, raportează Ministerului de Externe convorbi-
rile avute în chestiunea participării României la dis-
cuțiile armistițiului] (Cazanlık, 10 ianuarie 1878) . 289—292
- 273 [Ordin circular al comandantului Corpului de vest
către divizii] (Nazir-Mahala, 11 ianuarie 1878) . . 292—294
- 274 [Din jurnalul operațiilor militare ale Regimentului
3 călărași] (11 ianuarie 1878) 294—296
- 275 [Ministerul de Externe face cunoscut agentului diplo-
matic al Rusiei la București motivele pentru care cere
ca România să fie reprezentată la tratativele pentru
armistițiu] (București, 11 ianuarie 1878) 296—298
- 276 [Agentul diplomatic al României la Petersburg către
Ministerul de Externe] (Petersburg, 14 ianuarie 1878) 298—299
- 277 [Comandantul Regimentului 4 linie către comandan-
tul Diviziei II] (15 ianuarie 1878) 299—301
- 278 [Comandantul Corpului de vest către trupe cu prile-
jul victoriei de la Smîrdan] (Belarada, 17 ianuarie
1878) 301—302
- 279 [Intervenția deputatului Misail în Cameră] (București,
17 ianuarie 1878) 302—303
- 280 [Șeful Marelui Stat-Major către general de divizie
Al. Cernat] (Nazir-Mahala, 18 ianuarie 1878) . . . 303—308

- 281 [Interpelarea deputatului P. Cernătescu în chestiunea situației țărănimii] (18 ianuarie 1878) 309—311
- 282 [Colonelul E. Arion face cunoscut ministrului de externe încheierea armistițiului] (Adrianopole, 20 ianuarie 1878) 311—313
- 283 [Prefectura județului Neamț către Ministerul de Interne] (Piatra Neamț, 26 ianuarie 1878) 313
- 284 [Prefectura județului Ilfov către Ministerul de Interne] (București, 20 februarie 1878) 313—314
- 285 [Ministerul Afacerilor Străine către Primăria Brăila] (București, 21 februarie 1878) 314
- 286 [Prefectura județului Buzău către Ministerul de Interne] (Buzău, 24 februarie 1878) 315
- 287 Editorial („Românul“ din 25 februarie 1878) 316
- 288 Sergentul Georgescu Marin („Dorobanțul“ nr. 104 din 1 martie 1878) 316—317
- 289 [Ministerul Afacerilor Străine către agenții diplomatice ai României] (București, 30 martie 1878) 317—318
- 290 [Prefectura județului Ilfov către Ministerul de Interne] (București, 8 aprilie 1878) 319
- 291 Căpitanul Romano Mihail („Dorobanțul“ nr. 143 din 9 aprilie 1878) 319—320
- 292 [Mai mulți țărani din comuna Ciorani-Prahova către Ministerul de Interne] (Ciorani, 21 aprilie 1878) 320—321
- 293 Sergentul Mateescu Petru („Dorobanțul“ nr. 166 din 4 mai 1878) 321—322
- 294 [Caporalul Ene Pătru și soldații Rusoiu Ion și Toma Marin către comandantul companiei 8 din Regimentul 2 linie] (Severin, 4 mai 1878) 322—323
- 295 Laurii armatei române („Familia“ din 18/26 mai 1878) 323—324
- 296 [Maria Crăciun Ion Nederciu din Mateești, plaiul Horez, jud. Vâlcea, către ministrul de interne] (Mateești, sfârșitul lunii mai 1878) 324—325
- 297 Dimitrie Radovici („Războiul“ nr. 312 din 1 iunie 1878) 326
- 298 Amintiri de la Plevna. La ambulanță („Războiul“ nr. 314 din 3 iunie 1878) 326—328
- 299 [Ordine ale comandantului Diviziei I] ([Craiova] 12 iunie 1878) 328
- 300 [Ministrul afacerilor străine către agenții diplomatice ai României] (București, 1/13 iulie 1878) 329—330

- 301 [Articolele referitoare la România din Tratatul de la Berlin, încheiat la 1 iulie 1878 între Rusia și Turcia cu participarea puterilor europene] (*Berlin, 1 iulie 1878*) 330—332
- 302 [Ministrul afacerilor străine către agentul diplomatic al României la Berlin] (*[București] 27 iulie/8 august 1878*) 332—333
- 303 [G. Virnav-Liteanu, agentul diplomatic al României la Berlin, către M. Kogălniceanu] (*Berlin, 25 septembrie/7 octombrie 1878*) 333—334
- 304 [Extrase din telegramele trimise de marele duce Nicolae țarului Alexandru II] 334—335

III

1879—1902

- 305 [A. Pencovici. Totalul ofrandelor și rechizițiilor în perioada 9 aprilie 1877—5 august 1878] 339—345
- 306 [I. Cîmpineanu, ministrul afacerilor străine, către agentul diplomatic al României la Berlin] (*27 februarie/11 martie 1879*) 345—347
- 307 [Agentul diplomatic al României la Paris către ministrul afacerilor străine] (*Paris, 3 august 1878 [st.n.]*) 347—348
- 308 [Agentul diplomatic al României la Berlin către V. Boerescu, ministrul afacerilor străine] (*[Berlin] 27 octombrie/8 noiembrie 1879*) 348—349
- 309 [Din amintirile de război ale unui corespondent rus] 349
- 310 [Agentul diplomatic al României la Berlin către ministrul afacerilor străine] (*[Berlin] 26 ianuarie/7 februarie 1880*) 350
- 311 [Ministrul afacerilor străine către agentul diplomatic al României la Berlin] (*[București] 28 ianuarie/9 februarie 1880*) 350—351
- 312 [Ministrul afacerilor străine către reprezentanții diplomatice ai României] (*[București] 8/20 februarie 1880*) 351
- 313 Mihail Eminescu. Independența română („*Timpul*” nr. 39 din 19 februarie 1880) 352—353
- 314 [Fragment din lucrarea lui A. D. Xenopol „Războaiele dintre ruși și turci...”, 1880] 353—354
- 315 [Ministrul afacerilor străine către ministrul României la Berlin] (*[București] 21 mai/2 iunie 1880*) . . 354—355

316	România față cu principiul naționalităților („ <i>Dacia Viitoare</i> “ nr. 2 din 16 februarie 1883)	355—357
317	Articol („ <i>Emanciparea</i> “ nr. 1 din aprilie 1883)	357—358
318	[Din memoriile lui T. C. Văcărescu]	358—360
319	[Fragmente din amintirile lui St. Georgescu—sergent]	360—366
320	[Pagini din memoriile lui I. Cotruț]	367—371
321	[Pagini din Gh. Damian]	371—376
322	[Pagini din Gh. Coșbuc]	376—381
323	N. Iorga. Șipca și Plevna („ <i>Epoca</i> “ din 11 octombrie 1902)	385

Indici

<i>Indice de nume</i>	387—396
<i>Indice geografic</i>	397—402

